

Den folkelige skole Af Morten Kvist

I Sverige har man private firmaer til at drive skolevirksomhed, og det har været diskuteret (KD 5-3-14), om det ville være en god idé at indføre den samme mulighed i Danmark. Hvis der blev åbnet for, at private virksomheder kunne tjene penge på skoledriften, ville den svenske virksomhed AcadeMedia, som driver 350 institutioner med tilsammen 80.000 elever og studerende, sandsynligvis være interesseret i at ekspandere til Danmark. Deres koncept er lige til at overføre, siger en talsmand, men det afgørende er altså, om også penge kan overføres, dvs. om et overskud kan trækkes ud af en skole og bruges til noget andet end netop den enkelte skoles drift og konsolidering.

Det er i Danmark ikke tilladt. De skatte kroner, som danske friskoler og privatskoler modtager, skal blive i de enkelte skoler og må ikke bruges til andre formål.

Der er flere gode grunde til, at det bør forblive sådan.

Det er for det første vigtigt, at friskoler og privatskoler bliver ved med at være folkelige skoler. Det betyder, at en fri skolevirksomhed skal være forankret i en kreds af mennesker, som vil noget bestemt med at drive en anderledes skole end det offentlige skolevæsen tilbyder. For at kunne få en fri skole godkendt til statstilskud (og det er umuligt at drive skolevirksomhed uden) skal der være en bærende skolekreds. Det sikrer, at en fri skole forbliver en del af den folkelige skole.

For det andet skal skatte kroner ikke bruges som risikovillig kapital, heller ikke indirekte, forstået på den måde at først et evt. overskud bliver investeret i f.eks. planteavl eller it. Det forekommer indlysende rigtigt, at de fælles penge bruges til det, vi er fælles om: den folkelige skole.

For det tredje har vi i Danmark allerede gjort dårlige erfaringer med Tvind-koncernen, som netop kanaliserede deres overskud fra skoledriften alle mulige andre steder hen. "Belært af den erfaring tror jeg ikke, at den danske befolkning kan leve med, at vores skatte kroner havner i private lommer.", udtalte Ebbe Liliendal Jørgensen fra Dansk Friskoleforening.

Et andet spørgsmål dukker imidlertid op i kølvandet af det svenske ønske om at drive skolevirksomhed i Danmark: Kan institutioner og foreninger drive fri skolevirksomhed i Danmark?

Det kan de i princippet, hvis de indgår i en skolekreds, men det findes vist ingen steder, efter hvad jeg ved. Men ligesom f.eks. Herning Valgmenighed sammen med en forældre kreds driver en privat børnehave, kunne en forening vel også gøre det samme med en skole. Danmarks Lærerforening f.eks.! Der skal være forældre flertal i bestyrelsen, men en forening kan vel indsætte et medlem eller to?

På Rønshovedgruppens offentlige møde på Rønshoved Højskole d. 8. marts "Hvor blev dannelsen af?" var lærerforeningens formand Anders Bondo en af talerne. Han foreslog ikke direkte, at Danmarks Lærerforening skulle lave deres egne friskoler, men udtrykte på den anden side så stor bekymring og ærgrelse over de igangværende reformer, så at tanken lå lige for. Den poppede da også op i debatten, og Anders Bondo sagde ikke nej. Han så ud som om, han tænke sig om.

Danmarks Lærerforening er ikke tilfreds med de igangværende reformer, som er alt for bureaukratiske og skaber mistillid og ufrihed. Var det en idé, at foreningen tog kappen på begge skuldre og viste politikere og kommunale skoleforvaltninger, hvor billigt og godt, man kan drive en fri skole? Anders Bondo havde ret klare forestillinger om, hvad der skaber en god skole. Var det ikke noget at føre dem ud i livet?